

*mely szigorú, akár a nap,
és berajzolja komoran
és ugyanakkor fényesen
a vágóhidak, s a földi királyok
színehagyott, szomorú méltóságát.*

*Ezek a szemek,
egyedül eme pillantások
méltóak észrevenni a halált
és a virágok átöltözködését.*

*Egyedül
ők tudják elkiáltani
a világ minden bánatát, és egyedül
ők tudják elhallgatni Isten titkát
szemközt a lincselő tömeggel.*

Pilinszky bűnözőjének talán legmegrendítőbb jellemzője a „szigorú”. Akinek figyelme megakadt már a fényképfelvételekről, tévé- vagy filmhíradásból ránéző gonosztevő arcon, biztosan tudja, miért telitalálat ez a jelző. Eltörpül mellette a többi: a „merev” tekintet, a „színehagyott” méltóság, a „méltó”, a „komor”, a „fényes”, a „földi”. Míg Mutis vershőse a sátáni tettek szakralitásban hisz, Pilinszky versbeli bűnözője a Rossz aurájából, a negatív szakralitásból — bűne révén — a szentség-közeli tartományba lép. Szenvedése által méltóvá válik (a halálra, a virágok átöltözésének látványára) az Isten titkában való osztozásra. Csak találgatni tudom, mi lehet a titok, amit egyedül az ítéletére váró tud elhallgatni. Az az érzésem, hogy a megértés és egyéb képességek részvétele nélküli tudásról van szó.

HALMAI TAMÁS

Kalligráfia

*Mindent betölt és a mindent betöltőn
is átjár a fény, mézzé édesülve
a szőlőszemekben, hogy aki látja,
boldog, akárha vonulna az utcán
barokk kamarakórusba vegyülve,
mint aki pappá madarakat szentel,
és szemüvegét az esti síráshoz
is fölteszi, de nem tudhatja mégsem,
sorsa vonala kalligráfia,
vagy vargabetű, vagy csak irgalom.*